

Nieuwjaarstoespraak Historische Kring Stad en Ambt Almelo op dinsdag 7 januari 2025 in de kapel van Hof 88, door Theo van Rijmenam, voorzitter.

Beste donateurs en andere belangstellenden,

Het jaar 2024 is nu 7 dagen oud en ik heet u allen, namens het bestuur van de Historische Kring Stad en Ambt Almelo, van harte welkom in deze fraaie kapel die deel uitmaakt van het voormalige Sint Elisabeth Ziekenhuis. Fijn dat u weer in grote getale bent gekomen op onze jaarlijkse traditionele Kuieravond

Over het afgelopen jaar valt, op de schaal van Europa en de wereld heel veel te zeggen en lang niet altijd stemt dat tot vreugde, in tegendeel zelfs

Waarom blijft het toch zo moeilijk om met elkaar duurzaam en vredig te leven? Er zijn internationaal instituties om staten en politieke leiders op het rechte pad te houden, maar deze zijn lang niet altijd effectief. Onschuldige burgers zijn altijd het slachtoffer hiervan

En ja ook in ons land zijn er, naast de dingen die goed gaan, wel een aantal verbeterpunten te noteren. De rapportcijfers voor verdraagzaamheid, tolerantie jegens elkaar, korte lontjes, agressie naar hulpverleners, respect naar minderheden – en zo kan ik nog even verder gaan – zijn niet zo best en dat komen we dus ook in onze eigen stad tegen.

Juist omdat we als Historische Kring Stad en Ambt Almelo onderdeel vormen van de lokale samenleving had ik er behoefte aan om ook deze context kort te duiden.

Als stichting zijn we gelukkig gezond en het aantal donateurs, zo'n 410, blijft stabiel.

Ik hoef u eigenlijk niet te vertellen dat dit niet zo maar gaat. Daar moet voor gewerkt worden.

De leden van de redactie van Stad en Ambt, de mensen van het Historisch Informatie Punt, de beheerder van de website en anderen, maar ook de bestuursleden, doen daar hun uiterste best voor en ja daar zit tegelijk ook een belangrijk aandachtspunt en dat heet opvolging vanuit de bestaande en toekomstige donateurs.

Als Kring hebben we in het afgelopen jaar wederom gewerkt aan onze zichtbaarheid en betrokkenheid, dit alles vanuit onze dubbele doelstelling om de kennis van de historie en het erfgoed van Almelo te bevorderen en zaken en objecten te ondersteunen die van grote historische waarde zijn.

Ik noem in dat verband graag:

- 4 prachtige uitgaven van ons blad Stad en Ambt, waarbij de uitgave van oktober, aangeboden aan de betrokken wethouder in het teken stond van de viering van ons 25 jarig jubileum. Een jubileum dat in alle opzichten als geslaagd mag worden beschouwd
- 6 bijeenkomsten met boeiende lezingen, met meestal minimaal 60 bezoekers

- Een goede eerste donateursavond in april, die reden geeft om daar mee door te gaan
 - De boeiende Almelo Geschiedenis Quiz in april
 - Een mooie en geslaagde excursie naar Doesburg in mei
 - De uitreiking van de 5-jaarlijkse Mans Kapbaarg prijs in september aan HansChristaan Krol
 - De wandeling op 8 december, georganiseerd samen met het Nivon, langs een aantal waterputten op locaties rond de Gravenallee waaraan zo'n 80 mensen aan hebben meegedaan
 - Maar daarnaast zijn we ook actief geweest binnen het Platform Cultureel Erfgoed Almelo en de daarbij behorende erfgoedcommissie. Dit alles om het belang van cultureel erfgoed voor onze stad te benoemen en te versterken.
- In totaal werken 16 erfgoedorganisaties samen om dat doel te verwezenlijken

En tot slot zijn twee nieuwe projecten, opgestart onder verantwoordelijkheid van onze kring, begin november succesvol afgerond: het project drinkwaterputten en de duiker Schuilenburg.

Er zijn nog twee onderwerpen die ik graag nog met u wil doornemen.

Allereerst de actualisering van de gemeentelijke erfgoednota uit 2018, waarvan de looptijd al enkele jaren overschreden is.

Sinds april van het afgelopen is de gemeente hiermee gestart, waarbij dit, ondanks een ander besluit van de gemeenteraad, toch gebeurt samen met de cultuurvisie. En dat blijft vreemd en niet logisch.

Over het lopende proces zou je kunnen zeggen: veel tijd, veel geld, en nog te weinig perspectief op politieke en bestuurlijke urgentie.

Een fatsoenlijke evaluatie van o.m. de bestaande uitvoeringsagenda ontbreekt helaas. Dat geldt ook voor zicht op capaciteit, geld en verbinding met andere domeinen, zoals stadsontwikkeling.

Volgens de eigen planning, moet de gemeenteraad nog voor de komende zomer de erfgoednota met bij behorende middelen gaan vaststellen. Als HK blijven we er nauw bij betrokken en laten we hopen dat er uiteindelijk een mooie nota met een stevig onderbouwde uitvoeringsagenda tot stand komt.

Het tweede onderwerp betreft het project XL Businesspark 2, met als locatie de overzijde van het kanaal ter hoogte van het bestaande Businesspark 1.

Het interview met Johan Veneklaas in de Tubantia van jl. vrijdag over de toekomst van zijn boerderij, of beter gezegd het ontbreken daarvan - stemt droevig, juist ook omdat in belangenafweging het van dit nieuwe bedrijvenpark het economisch gewin centraal lijkt te staan.

In het advies van de commissie MER (Milieu Effecten Rapportage) van 17 juni 2024 over de reikwijdte en het detailniveau van de MER wordt, t.a.v. "Cultureel Erfgoed en landschap",

gemeld dat de archeologische verwachtingswaarde hoog tot middelhoog is in het zuidwesten van het plangebied (= de voorkeurslocatie XL bedrijvenpark 2). Ook wordt in de zienswijzen aangegeven dat belanghebbenden een grote visuele impact ervaren.

In het voorstel aan de gemeenteraad wordt ten aanzien van het onderdeel cultuurhistorie geconstateerd dat de bedrijventerreinen (76 ha uitgeefbaar op een totaal oppervlakte van 130 ha) de landschappelijke waarden van het gebied aantasten en in sterk contrast staan met het huidige agrarische karakter. Oplossingen in de sfeer van een efficiënt verkavelingsplan en de aanleg van landschapselementen zouden dan mogelijk voor compensatie kunnen dienen en daarmee moet het aspect cultuurhistorie het doen. Dat klinkt dus allemaal niet erg overtuigend

En precies vanavond is er in de gemeenteraad een beeldvormend beraad (met een mogelijkheid tot meepraten) over deze uitbreiding van dit bedrijvenpark en de onderliggende stukken.

Het gaat daarbij om het omgevingsplan inclusief MER en de verwachte grondexploitatie. Hopelijk pakt de raad, als bevoegd gezag voor de wijziging van dit omgevingsplan en de exploitatie, haar belangrijke taak op een overtuigende manier op, waarbij een sterke integrale afweging centraal staat. Dat de berichtgeving over dit beeldvormend beraad pas gecommuniceerd wordt in het Almelo's weekblad van 31 december jl. , midden in de kerstvakantie, is ronduit pijnlijk te noemen.

Persoonlijk zou ik langs deze weg tegen de raad willen zeggen: beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald en richt u voor de locatie Wendelgoor die in de MER het beste scoort.

Als Historische Kring zouden we, denk ik, bij ontwikkelingen die de gevolgen hebben voor de stad ook een stevigere rol mogen en moeten gaan innemen, dan tot nu toe het geval is. Dat kan ook samen met andere verbonden organisaties.

Genoeg gezegd voor dit moment, ik rond af om u , namens het bestuur toe te wensen dat dit jaar voor u allen in goede gezondheid, geluk en vrede mag verlopen, want dat kunnen we allemaal heel goed gebruiken.

Ik dank u wel.